

Forslag til lov om ændring af lov om stempe­lafgift. (Forhøjelse af afgiften på anmeldel­ser om opdeling i ejerlejligheder).

(Lovforslag nr. L 90. Fremsat 15/11 77. Første behandling 16/11 77. Betænkning 18/11 77).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagenes paragraffer, ændringsfor­slaget og spørgsmålet om lovforslagenes overgang til tredje behandling sattes til for­handling under ét.

Forhandling

Kirsten Jacobsen (FP):

Når fremskridtspartiet har kunnet støtte det ændringsforslag, som er stillet af skatte­ og afgiftsministeren, så skyldes det, at der her er tale om en juridisk præcisering af, hvem afgiften påhviler, og hvem der som følge deraf hæfter for den. Det er et problem, som vi selv tog op ved første behan­d­ling, men det må bare ikke tages som et ud­tryk for, at fremskridtspartiet nu har den op­fattelse, at det bliver sælgeren, som kommer til at betale denne afgift. Vi har fortsat den opfattelse, at det realøkonomiske i dette for­slag er, at hver eneste gang man pålægger en ny afgift, bliver det køberen, der kommer til at betale den, og det tror vi fortsat på, men nu har vi i hvert fald i lovforslaget fået præ­ciseret, hvem der juridisk skal betale, og det er vi tilfredse med.

Arne Bjerregaard (KrF):

Jeg skal blot meddele, at vi kan støtte det stillede ændringsforslag, og så i øvrigt be­mærke, at det undrer mig noget, at ministe­ren, samtidig med at han indbyder os til for­handling om beskatning af realkapitalgevin­ster, får sit forslag, som berører dette emne, til anden behandling. Det begrænser i alt fald mulighederne for at nå et resultat på dette område.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Der foretoges først afstemning vedrørende forslag til lov om afgift ved førstegangsover­dragelse af visse ejerlejligheder.

§§ 1–3, ændringsforslaget om indsættelse af en ny paragraf og §§ 4–6 vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behan­d­ling vedtoges uden afstemning.

Forslaget gik herefter til fornyet behan­d­ling i udvalget.

Der foretoges dernæst afstemning over forslag til lov om ændring af lov om stem­pe­lafgift. (Forhøjelse af afgiften på anmeldel­ser om opdeling i ejerlejligheder).

Lovforslagets §§ 1 og 2 og dets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Forslaget gik herefter til fornyet behan­d­ling i udvalget.

Den næste sag på dagsordenen var:

7) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om pålig­ningen af indkomst- og formueskat til staten. (Fradrag for isolering af ejerboliger).

(Lovforslag nr. L 91. Fremsat 15/11 77).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Bakholt (S):

Da mit partis ordfører i denne sag, hr. Camre, ikke kan være til stede, skal jeg på hans vegne forelægge socialdemokratiets synspunkter vedrørende det foreliggende lov­forslag.

Der er tale om et forslag, som er led i for­ligsaftalen indgået mellem 4 af folketingets partier i augustsamlingen i år. Forslaget har til formål dels at fremme beskæftigelsen i byggeerhvervet m.v., dels at spare på energi­forbruget.

Forslaget indebærer, at ejere af en- og to­familiehuse, af ejerlejligheder og af stuehuse på landet, som anvender den pågældende ejendom til helårsbolig, kan foretage et fra­drag i den skattepligtige indkomst på halvde-

[Bakholt]

len af udgifterne til de pågældende isoleringsomkostninger m.v.

Fradraget kan højst udgøre 3.000 kr., hvilket altså svarer til en total afholdt udgift på 6.000 kr. Udgifterne skal mindst udgøre 1.000 kr., for at der kan opnås tilladelse til fradraget. Fradraget vedrører i øvrigt alene arbejde med isolering m.v., der godkendes og afsluttes i kalenderårene 1978, 1979 og 1980.

Efter de foreliggende beregninger vil statens provenutab ligge inden for 200 mill. kr. om året.

Retten til fradrag afløser de hidtidige regler, hvorefter det offentlige har givet tilskud til energibesparende arbejder på ejerboliger. Alene ejendomme, der er taget i brug før 1974, kan opnå fradrag.

For at sikre en hensigtsmæssig udnyttelse af de pågældende midler skal den, der ønsker at opnå fradrag, indhente en forhåndsgodkendelse hos kommunen, ifølge hvilken det planlagte arbejde opfylder rimelige krav i henseende til isoleringsmæssig virkning. I denne forbindelse kan kommunen kræve, at en energisparekonsulent afgiver en udtalelse om virkningen af de påtænkte isoleringsarbejder m.v.

Det er blevet hævdet, at der her var tale om en ny administrationskrævende lovgivning. I denne forbindelse vil jeg gerne fremhæve, at den administration, der kan opstå som følge af lovforslagets gennemførelse, er identisk med den administration, der hidtil har været knyttet til ordningen med offentlige tilskud til isoleringsarbejder. Det er altså ikke en skattemæssig administrationsopgave, der er tale om, men en boligteknisk opgave, og det må være et naturligt krav, at man i forbindelse med offentlige tilskud til arbejder af denne art har et rimeligt indseende med, at de afholdte udgifter faktisk virker i overensstemmelse med lovgivningens hensigt.

Jeg skal på socialdemokratiets vegne give tilslutning til en hurtig og velvillig behandling i udvalget.

Kirsten Jacobsen (FP):

Det var jo en blid og ikke særlig indholdsrig socialdemokratisk ordførertale; det kan man måske forstå, hvis man kigger en lille smule på lovforslagets baggrund.

Vi har lige hørt den socialdemokratiske kulturminister redegøre for regeringens kul-

turpolitik, og da jeg bagefter satte mig til at læse dette lovforslag nok en gang, kom jeg til at tænke på, om det var noget af det, han mente, da han talte om tilskud til absurd teater, for dette lovforslag minder mig i høj grad om Solvognens parodi på dansk lovgivning. Det er egentlig fantastisk. Dette lovforslag er resultatet af den kæmpeindsats, de parcelhusvenlige partier her i folketinget med de konservative i spidsen, godt fulgt af venstre, udfoldede under augustforliget for parcelhusejerne i Danmark. De konservatives og venstres kæmpeindsats består i, at de med stor viljestyrke har formået at reducere et skattefrit tilskud på maksimum 5.000 kr. til et fradrag på 3.000 kr., som giver en maksimal udnyttelse på 1.500 kr. Jeg må ønske venstre og de konservative til lykke, det er i sandhed en kæmpelandvinding for landets parcelhusejere! Jeg håber, de også vil være i stand til at honorere de to partier for det ved næste valg. Men hvorfor er dette lovforslag egentlig så absurd, når man ser på selve indholdet af det? Det er absurd af mange forskellige grunde, men for det første vil jeg fremhæve, at i det tidligere forslag, som var regeringens udspil, kunne man maksimalt få 5.000 kr. i fradrag, men da var der ikke noget loft over, hvor mange gange man kunne søge. Man kunne altså godt søge tre gange, indtil man havde fået de 5.000 kr. Men det synes venstre og de konservative ikke er rimeligt, så nu siger de, at man efter dette forslag kun må kunne få én gang, selv om man kun har opnået $\frac{1}{3}$ i fradrag første gang. Det står direkte i lovforslaget.

Samtidig skriver man, at ejere af tofamiliehuse kun kan få fradrag for den del af ejendommen, de selv bor i. Så kunne det jo være interessant at få at vide, om de f. eks. skal stoppe isoleringen ved tagdækket til 1. etage, og om de skal nøjes med at isolere de to vægge i deres hus. I bemærkningerne kan man se, hvordan ministeriets embedsmænd har løst det problem. De siger meget flot, at ejeren af de huse, der indeholder en bolig for ejeren plus en udlejet lejlighed, vil kunne opnå tilskud for så vidt angår den udlejede del, og de fradragsberettigede udgifter til isolering af tofamiliehuse må derfor blive de samlede isoleringsmæssige udgifter til hele huset minus den del, der vedrører det udlejede. Det er jo vældig festligt. Man skal altså

[Kirsten Jacobsen]

have fradrag for den ene halvdel af huset og tilskud til den anden halvdel af huset.

På samme geniale måde har man løst problemet med hensyn til ejerlejligheder. Hvis man har en sådan ejerlejlighedsejendom, skal man altså også have tilskud til noget af ejendommen og fradrag for noget af ejendommen.

Når man ser på de provenumæssige beregninger af lovforslaget, må jeg sige, det forekommer lidt flot sagt fra socialdemokratiet, at det vil give en administration, som er identisk med den hidtidige. Ministeren er ikke så flot, han skriver nemlig i bemærkningerne, at der kan blive tale om en vis meradministration, og at man egentlig ikke rigtig selv er i stand til at fortælle hvor meget, idet han skriver: ordningen vil alt i alt påføre kommunerne en vis meradministration i forhold til den tidligere ordning – det er det modsatte af, hvad den socialdemokratiske ordfører sagde for et øjeblik siden – men at det ikke efter det foreliggende er muligt at skønne over merudgiften. Det er jo altså nogle svævende forklaringer.

De bliver ikke mindre svævende, når man går over til den provenumæssige side af sagen. Her bliver det helt absurd, for her skriver man:

»De foreliggende oplysninger om behovet for isolering af ejerboliger og om efterspørgslen efter isoleringsforanstaltninger gør det ikke muligt at udarbejde et blot nogenlunde underbygget skøn over, hvilke kombinationer af fradragsprocenter og overgrænse for fradragsberettigede udgifter der vil medføre et provenutab på 200 mill. kr. årligt. Både fradragsprocenten og overgrænsen må derefter fastsættes rent skønsmæssigt.«

Og så slutter man:

»Med de foreslåede beløbsgrænser vil der inden for rammerne af et provenutab på omkring 200 mill. kr. årligt antagelig være mulighed for hvert år at indrømme fradrag for isoleringsudgifter til 100.000–150.000 ejerboliger.«

Hvad så med de 850.000 andre, hvis de skulle finde på at søge? Regeringen har lavet et forslag, som man selv siger ikke skal være et skatteteknisk, men et boligteknisk forslag, og derfor har man i § 2 – og det synes jeg egentlig er det allersmartere – fået indføjet det, som venstre var så betænkelig ved i bekyndelsen, nemlig boligministerens energi-

sparekonsulenter. De står fuldstændig tydeligt anført i § 2, og vi har et bilag i boligudvalget, som siger, at ministeren mener, energisparekonsulenternes opgave er at afgøre, om den valgte isoleringsform er god nok, og er den ikke det, kan de kræve en anden, og ønsker man ikke den, kan man intet tilskud få, og så må man jo gå ud fra, at man heller intet fradrag kan få.

Dette er alt i alt et forslag, som er så vilkårligt både i sin opbygning og i sine provenumæssige beregninger, at man må håbe, det i hvert fald ikke kommer videre end til denne første behandling; folketingset fortjener ikke at lægge navn til det.

Christoffersen (V):

Dette lovforslag er en imødekommelse af det principielle synspunkt hos en række partier i august–september måned med hensyn til at give støtte til isolering af ejerboliger, og jeg vil gerne sige til fru Kirsten Jacobsen, at formålet med lovforslaget ikke er at gøre noget specielt for parcelhusejerne. Formålet er at fremme isolering af ejerboliger og derudover at opnå en beskæftigelsesmæssig virkning. Spørgsmålet om parcelhusejernes skattemæssige stilling generelt set vender vi tilbage til under de boligforhandlinger, der skal føres senere i denne folketingssamling, men det har ikke noget som helst med dette lovforslag at gøre.

Udformningen af forslaget er påvirket af, at der er tale om et provenutab, som er sat til ca. 200 mill. kr., og det er klart, at det er på det grundlag, man har måttet regne sig frem til, hvordan ordningen mest fornuftigt kan konstrueres. Men det er da lige så indlysende – og det vil jeg også gerne sige til fru Kirsten Jacobsen – at det selvfølgelig må blive et skøn over, hvad ordningen vil give. Det, som er det afgørende princip i selve lovforslaget, er, at hvis parcelhusejere er i stand til at opfylde de rent saglige betingelser, der stilles for at få fradraget, har de også en ret til at få dette fradrag. Der er altså ikke nogen begrænsning i adgangen. Der er ikke tale om nogen forhåndsgodkendelse, som man ikke kan få, hvis en eller anden kvota er brugt op. Der er tale om, at hvis en husejer opfylder de krav, der stilles til arbejdets faglige karakter, har han eller hun ret til at foretage dette fradrag. Så er der en ordning, som går ud

[Christophersen]

på, at man på forhånd fra kommunens side skal have oplysning om, hvorvidt de faglige betingelser, der stilles til arbejdets art, vil være opfyldt, og det synes jeg da er en meget fornuftig ordning. Det kan da f. eks. være meget rart for husejere at vide på forhånd, om den udgift, de nu sætter sig i, er fradragsberettiget eller den ikke er det, ellers kunne de jo komme ud for ganske alvorlige overraskelser.

Jeg mener også, at den udformning, forslagens satser har fået, giver det en reel værdi. Der er tale om, at man kan trække 50 pct. af udgiften fra, dog højst 3.000 kr., og det betyder jo, at den ordning trækker andre investeringer med sig. Der vil jeg gerne sige til fru Kirsten Jacobsen, at det, som må være hovedønsket, er, at så mange parcelhuse som muligt kan få glæde af denne ordning. Hvis vi havde tænkt os en tilskudsordning som den, fru Kirsten Jacobsen øjensynlig var meget glad for – det undrer mig i øvrigt, at fremskridtspartiet er så glad for tilskudsordninger og så stærk en modstander af fradragsordninger – ville det jo have været et meget mindre antal husejere, som havde fået adgang til at bruge ordningen, og så ville der have været mange tusinde, som gerne havde villet, men som altså havde været afskåret fra at bruge ordningen.

Vedrørende energikonsulenterne må jeg sige, at det da virker fornuftigt, at der gives et tilbud om, at de kan bruges, men det bliver ikke obligatorisk, det fremgår jo ganske klart af bemærkningerne til lovforslaget. Der står i bemærkningerne til § 2: »Det er tanken i bekendtgørelsen at fastsætte regler, hvorefter de omhandlede konsulenter kan stilles til rådighed for dem, der ønsker at gøre brug af fradragsordningen.«

Der står udtrykkelig »kan stilles til rådighed«. Der er ikke tale om, at de enkelte kommuner kan pålægge de folk, der vil bruge fradragsordningen, også at bruge en energikonsulent, men i øvrigt er det da vel egentlig også en meget fornuftig ordning, at folk for en rimelig penge – som i øvrigt er fradragsberettiget – kan få et godt råd om, hvad det er, de har mest brug for. Men det er – det vil jeg gerne betone – selvfølgelig den enkelte husejer, som selv afgør, hvad det er for isoleringsarbejder, han eller hun ønsker at få gennemført.

Derfor synes jeg, at det ud fra alle betragtninger og i betragtning af det provenubeløb, der er til rådighed, er et lovforslag, der er kommet til at se fornuftigt ud.

Hagen Hagensen (KF):

Den konservative folketingsgruppe har rejst denne sag i sin tid, og vi er tilfredse med, at der nu er kommet et lovforslag ud deraf. Vi havde gerne set – det lægger vi ikke skjul på – at man havde fulgt os, således at man kunne have fået en fradragsgrænse op til 6.000 kr. med fuldt fradrag, men nu er forholdet jo det, at vi efter at have drøftet sagerne igennem og indgået forlig om det i augustaftalen er kommet frem til dette lovforslag, og det giver altså halvt fradrag for en udgift op til 6.000 kr.

Vi tror, det her er godt at gøre. Det er energibesparende. Det giver mere arbejde, og det skal udføres af momsregistrerede firmaer; det er da i hvert fald et gode i den forbindelse, og det giver også bedre huse.

Så er der én ting, der er meget væsentlig for os – det lægger vi da ikke skjul på – og det er, at det er et fradrag, der træder i stedet for et tilskud. Det synes vi er den rigtige vej at gå.

Må jeg i den forbindelse sige, at det også undrede mig, at fru Kirsten Jacobsen talte så varmt imod, at man ændrede tilskud til fradrag. Jeg troede ellers, det var det sidste, fru Kirsten Jacobsen gik mest ind for, men jeg har forstået, at hun nu går ind for, at vi skal have offentlig støtte. Det noterer vi os.

I øvrigt havde fru Kirsten Jacobsen en række meget skarpe bemærkninger om forslaget og tog vel egentlig vældigt hul på den udvalgsdrøftelse, vi skal have. Jeg skal ikke gå ind derpå, men jeg kunne ikke lade være med, da fru Jacobsen talte, at komme til at tænke på den plante, vi alle sammen en gang imellem ser på, og som hedder svigermoders skarpe tunge. Ganske vist har fru Kirsten Jacobsen ikke den alder, som man normalt har, når man er svigermoder, men tungen var i hvert fald lige så skarp.

Men igennem det, fru Kirsten Jacobsen sagde, gik det gamle ordsprog: de er sure, sagde ræven om rønnebærrene osv., for der var kommet noget godt her, man ikke er med i, og så er der vel ikke noget at sige til, at man kommer med nogle sure bemærkninger

[Hagen Hagensen]

derom. Jeg finder ikke grund til ved denne første behandling at gå ind i de enkeltheder, der er; dem kan vi komme tilbage til. Skulle der endelig være en enkelt ting, som man kan enes om at få lavet på en anden måde, nu vel, så må man gøre det. Men alt i alt betyder det, at man hermed giver en chance for, at en lang række boliger, der er ejet af dem, der bor i dem, kan få en tiltrængt forbedring. Det finder vi er godt, hvis det bruges, og skulle det ikke blive brugt så meget, fordi det ikke er så god en ordning – det forstod jeg fremskridtspartiets ordfører mente – nu vel, så er der vel ikke sket nogen skade derved. Jeg tror, det vil blive brugt, og jeg tror, det vil blive brugt på en god måde.

Bollmann (CD):

Ideen med dette forslag, nemlig at give mulighed for fradrag for visse udgifter til isolering ud over standardfradraget på selv-angivelsen, ligner jo et gammelt CD-forslag. Vi har som bekendt flere gange tidligere fremsat forslag om fradragsmulighed for indtil 10.000 kr. Men når man ser på, hvad der er kommet ud af forhandlingerne mellem forligspartierne på dette område, må man sige, at det er et noget udvandet resultat, der her foreligger. For det første er grænsen for fradraget jo nu kun 3.000 kr., for det andet er det kun halvdelen af de dokumenterede udgifter og for det tredje altså kun isoleringsudgifter.

Vi er da enige i de intentioner, der går på energibesparelser og på bedre beskæftigelse i håndværkssektoren, og vi tror også, at forslaget kan være medvirkende til at begrænse det såkaldte måneskinsarbejde, hvilket efter vor opfattelse også er tiltrængt, men hvad angår de administrative konsekvenser, kan jeg ikke være enig, og hvor hensigtsmæssigt det er at give kommunernes byggeadministration beføjelser i skattemæssig henseende, kan man jo også godt sætte spørgsmålstegn ved. For det er vel det, der er meningen? Men det kan ministeren formentlig bekræfte.

CD vil da gerne se positivt på det i udvalget, men jeg må have lov til at gentage, at det er nogle sørgelige rester, der er tilbage af venstres og de konservatives oprindelige forslag.

Ole Olsen (SF):

De er sure, sagde ræven om rønnebærrene, og det har vi vist fået demonstreret i dag. Fru Kirsten Jacobsen – jeg skal ikke sige et ord om svigermoders skarpe tunge – havde nogle meget skarpe bemærkninger. Jeg forstod nærmest på fru Kirsten Jacobsen, at grunden til, at fremskridtspartiet ikke gik ind for forslaget, var, at der ikke blev givet nok til parcelhusejerne.

Så blev der sagt 6.000 kr. fra hr. Hagen Hagensens side, CD sagde 10.000 kr., og konkurrencen er indledt om parcelhusejernes gunst. Jeg forstår da godt, at man fedter for sine vælgere. Der er en målgruppe dér, som man vil give alle fordele uden at beskatte dem. Man vil ikke lave kapitalvindingsafgift. Man vil ingenting. Man vil blot fedte for dem. Og det er vel nok, som det skal være, når man har et parlament som det, vi har.

Jeg forstod, at hr. Hagen Hagensen tog æren for forslaget, at det konservative folkeparti havde paterniteten til det. Set fra vor side er det det konservative folkeparti vel undt: vi ville nemlig have æren for det forslag, men jeg forstår, at hr. Christophersen, fru Kirsten Jacobsen, hr. Bollmann m. fl. er sure over, at det ikke er deres forslag. Det vil jeg håbe resten kan leve med.

Derimod er jeg lidt forbløffet over at høre både socialdemokratiets stilling og – ikke over at høre, for jeg har endnu ikke hørt det radikale venstres, men jeg kommer vel til det, og så skal jeg se, om mine ører falder af.

Den socialdemokratiske ordfører lyste jo ikke ligefrem af glæde over dette lovforslag, og det forstår jeg. Det er for det første et forslag, som er asocialt – de, der har meget, skal gives mere – og det er, håber jeg da, ikke ligefrem socialdemokratiets livret. Jeg forstår godt, socialdemokratiet er gået på forlig; spørgsmålet er blot, hvor tit og hvor ofte man går på forlig, og hvor meget man sælger. Med dette forslag er der jo lagt gift for en fradragsreform. Skatte- og afgiftsministeren ved det, og den socialdemokratiske ordfører ved det. Man har solgt nogle principper for at få nogle stemmer her. Jeg mener ikke sely, det er helt ærbart at gøre det. Jeg mener, man er gået for langt.

Lad det være nok om socialdemokratiet og regeringen; det er jo ikke en handle måde, vi er uvant med.

Så er der det radikale venstre. Jeg mener, at hr. Bernhard Baunsgaard mange gange fra

[Ole Olsen]

denne talerstol meget udførligt har bevist, demonstreret, at fradrag på boligen er asoci-ale og urimelige, at folk med høje indkomster rundt regnet får dobbelt så stor besparelse i beskattningen som folk med lave indkomster. På trods af at hr. Bernhard Baunsgaard efter min opfattelse bedre end nogen i dette ting har demonstreret, at det er sådan – jeg har selv gjort mig umage for det, men jeg mener ikke, jeg har gjort det så godt som hr. Bernhard Baunsgaard – ser vi i dag det radikale venstre indgå et forlig, hvor man på trods af alle principper simpelt hen forærer til dem, der har meget. Hvor er de radikales såkaldte socialliberalisme henne i denne sag? Hvordan kan det radikale venstre gå på forlig om og stemme for et forslag som det, vi ser for os? Jeg mener simpelt hen, at hvis det radikale venstre fortsætter på denne måde, er jeg nødsaget til at holde med vælgerne, som siger, at det parti har vi ikke brug for. Jeg mener ikke, det radikale venstre kan leve med et forslag som det her. Jeg ved godt, det bliver vedtaget – det er forligsstof – men jeg må blot endnu engang appellere til det radikale venstre om dog i anstændighedens navn at stemme imod det. Jeg tør ikke engang vove en sådan appel til regeringen og socialdemokratiet. Jeg ved godt, at når man går på forlig, går man på forlig, men jeg vil alligevel sige til socialdemokratiet, at man skulle tænke sig om en gang til. Lad os håbe på, at dette er sidste gang, man i den grad sælger ud af de principper, man siger man har.

Kaj Hansen (DKP):

Det er et trist kapitel i lovgivningen, vi her behandler. Et kompromis kan selvfølgelig være enten godt eller dårligt; dette er et meget dårligt kompromis. Det er det, fordi man blander vigtige energipolitiske spørgsmål sammen med nogle skattefradragsregler. Vi har op imod 800.000 huse, som godt kunne trænge til noget isolering, og det vil koste 15–20 mia kr. og give beskæftigelse til 20.000–30.000 mand, og så ødelægger man totalt billedet med de midler, man vil anvende. I stedet for det foreslåede kunne man jo lovgive om en bestemt (isolerings) K-værdi i de enkelte huse og gennemføre en tilskudsregel, hvorefter de, der havde størst behov for tilskud, fik det.

Men nu kommer så denne skattefradragsregel. Det er altså fabelagtigt at tænke sig, at der udgives store betænkninger om, hvordan man skal komme væk fra den fradragsjungle, vi har, hvorefter man fortsætter ad denne vej. Det er det, der gør, at man kan sige, der er hverken hoved eller hale i socialdemokratiets skattepolitik. Nok har man nogle principper, men når man kommer til forligspuljen, gennemfører man lige det modsatte af de principper, man selv har vedtaget, enten det er på fine kongresser, eller det er andre steder.

3.000 kr. er selvfølgelig ikke mange penge i dag, og det bliver endnu mindre, når vi når til 1978, hvor loven træder i kraft, men selv om man forudsatte, at der ikke måtte bruges mere end 200 mill. kr. i alt, ville næsten enhver anden fordelingsmetode være bedre end den, der foreslås her. Lovforslaget er ikke fremsat af socialministeren, men alligevel er der jo i virkeligheden kun tale om almisser, og så kunne man i retfærdighedens navn tildele de 200 mill. kr. til de husejere, som efter den skattemæssige indtægt havde mest behov for at få et sådant tilskud.

Vi kan under ingen omstændigheder være med til at støtte dette lovforslag, og vi synes, at man i virkeligheden forvrider hele vores energipolitik ved at fremkomme med den slags. Det er efterhånden ikke så lidt, forligspartierne har på deres samvittighed; her er endnu en pind til deres ligkiste.

Niels Helveg Petersen (RV):

Der er to formål med det foreliggende lovforslag: for det første at fremme isolering af ejerboliger og dermed bidrage til en varig nedsættelse af energiforbruget til husopvarmning og for det andet at skabe beskæftigelse med isoleringsarbejder inden for byggebranchen. Begge formål kan jeg på det radikale venstres vegne tilslutte mig. Men det er ikke nogen hemmelighed, at vi ville have foretrukket tilskud, som fuldt så godt opfylder de to formål, som vi gerne ser opfyldt.

Vi må sige, at de tilskudsordninger for isoleringsarbejder, som har været i funktion i flere omgange, faktisk har hjulpet på beskæftigelsen inden for byggebranchen og også har bidraget til varigt at nedsætte energiforbruget til husopvarmning.

[Niels Helveg Petersen]

Vi tror, at også den ordning, der her er skitseret, vil virke i den retning, at den vil komme til at fremme arbejdet med isolering af ejerboliger, og at den yderligere vil fremme beskæftigelsen ved isoleringsarbejder i ejerboliger; derfor kan vi tilslutte os forslaget. Vi mener, det opfylder to vigtige formål.

Jeg vil også godt føje til, at hvad man nu end kan mene om forslaget, så skal man ikke påstå, at der med dette i forhold til tilskudsordninger er tale om nogen forgyldning af husejerne. I stedet for et tilskud på tidligere 4.000–5.000 kr. opnår husejeren nu et fradrag på højst 3.000 kr., hvis værdi så igen afhænger af indkomsten, og hvis værdi derfor ligesom andre fradrag vender den forkerte vej opad.

Jeg vil gerne sige til fru Kirsten Jacobsen, at jeg synes, hendes kritik af forslaget ville have betydelig mere vægt, hvis hun og hendes parti i øvrigt var tilhængere af tilskudsordningen, som jo var hele basis for sammenligningen af husejernes situation, men jeg erindrer meget vel, at repræsentanter for fremskridtspartiet nøjagtig lige så skarpt kritiserede de tidligere tilskudsordninger, da de var på tale.

Der sker den gode ting ved dette forslag, at reglerne for tilskud til isoleringsarbejder nu ligger fast for en 3-årig periode. Det vil sige, at håndværkerne såvel som husejerne i en 3-årig periode ved, hvad de har at rette sig efter, og det vil igen betyde, at den noget tilfældige rytme, der har været ved tidligere tilskudsudlodninger, er væk. Håndværkerne vil derfor få en mulighed for at planlægge for en 3-årig periode deres indsats ved isoleringsarbejder.

Hr. Ole Olsen kritiserede forslaget og ikke mindst det radikale venstre, og han fremhævede med rette, at hr. Bernhard Baunsgaard bedre end nogen anden har demonstreret fradragsreglernes skæve virkning, men jeg vil gerne sige om fradragsreglerne, at vi opfatter ikke dette forslag sådan, at det lægger gift for ændringer i fradragsreglerne. Vi opfatter ikke forslaget på den måde, at der dermed for en 3-årig periode er sat en bom for alle tanker om mere dybtgående reformer på fradragsområdet, og vi vil ved en senere lejlighed vende tilbage til dette.

Efter 3 års forløb, når denne ordning udløber, melder sig så problemet om at skabe den permanente ordning for, skal vi sige til-

skyndelse til isolering, og for at skabe beskæftigelse i byggebranchen. Det er ikke sidste gang, vi kommer til at diskutere dette problem, og vi håber, at når det sker næste gang, vil vi kunne få god tid til at diskutere den permanente og langsigtede ordning.

Arne Bjerregaard (KrF):

Ideen er vel sådan set god nok, men man kan selvfølgelig spørge, hvad der er blevet af ideen bag den, og man kunne selvfølgelig også have lyst til at spørge skatteministeren, hvorledes dette kan hænge sammen med den fradragsreform, som skatteministeren leger med. De harmonerer i al fald ikke særlig godt med hinanden. Men vel, loven skal jo kun gælde for 3 år, og det kan være rimeligt i en overgangsperiode at søge at opfylde et formål. Vi vil gerne have isoleret noget bedre, simpelt hen for at spare på den dyre energi, deri kan vi alle sammen være enige, og dette lovforslag skulle vel have det primære formål at fremme isoleringen mere end at imødekomme nogle skattemæssige interesser hos en vis gruppe i samfundet.

Men man må nok sige, at når det så skal udmøntes i et lovforslag, må man næsten tage sig til hovedet og sige: hvilket makværk er der dog ikke kommet ud af dette! Man vil give ejerne op til 3.000 kr. i fradrag, men samtidig begrænse det beløb, man vil bruge til dette formål, til 200 mill. kr. Hvorledes det så skal fordeles, vover man end ikke at omtale i forslaget; man siger blot, at vi må finde ud af hen ad vejen, hvorledes vi skal fordele disse penge. Hvad der i øvrigt kan komme ind under isoleringsforslaget, omtaler man heller ikke. Der er ikke sagt noget om, hvad der kan komme ind under dette forslag. Hvad er isolering, og hvor vidt er omfanget af den isolering, der kan komme ind under forslaget? I al fald kan enhver da regne ud, at de op imod en million ejere, vi har, ikke kan komme ind under ordningen. Altså må man finde en begrænsning, men det er ikke anført nogen som helst steder, hvorledes man skal finde frem til, hvem der kan få, og hvem der ikke kan få.

Hvis man regner det efter, må man vel sige, at der kan ikke komme mere end 100.000 med pr. år, og det vil altså sige, at en stor procentdel overhovedet aldrig kan få del i disse fradrag. Og så vil jeg da i al fald ger-

[Arne Bjerregaard]

ne vide, hvorledes man vil sondre imellem, hvem der er berettiget og hvem der ikke er berettiget til dette.

Hvis det havde været sådan, at man i stedet for havde kaldt det lovforslag om fradragsslotteri for boligejere, havde det været et mere rimeligt navn til lovforslaget.

Så siger man f. eks. fra radikal side, at nu ved håndværkerne i 3 år, hvorledes beskæftigelsen i dette område vil være. Ja, men man aner jo ikke, hvorledes kvoteringen skal være. Skal vi f. eks. i Nordjylland have det første år, eller skal vi have det næste år, eller hvor stor en procentdel kan vi få af disse fradrag? Det kan håndværkerne da ikke regne ud. Man må da først have at vide, hvorledes dette skal fungere.

Fra kristeligt folkepartis side ønsker vi gerne i en overgangsperiode en fradragssordning, men vi så hellere, at man fastsatte et lavere beløb og der så ingen begrænsninger var, men alle, der ønskede det, kunne få dette fradrag. Det var rimeligere at administrere, og så var der i al fald ikke noget lotteri i det. Vel kan det koste nogle millioner kroner mere, det erkender jeg, men der var dog mere rimelighed i det i stedet for dette, at Poul skal have, men Per skal ikke have. Som lovforslaget fremtræder, kan vi overhovedet ikke støtte det.

Alfred Hansen (DR):

Jeg skal ikke gøre mit indlæg i sagen unødigt langt, tværtimod. Vor stilling til lovforslaget er kort og godt, at vi er modstandere af det. Vi modsætter os, at skattelettelsen sker ved fradragssudvidelser som denne. Vi modsætter os, at de, der har råd (til) og ledige penge til at iværksætte isoleringer i deres bygninger, og som derved opnår betydelige besparelser, skal have en yderligere præmie, der tilmed er større, jo mere de tjener, og som skal betales af de mange, der ikke har råd til det, via skatterne.

Hverken skatteteknisk eller fordelingspolitisk er det til at fatte, at socialdemokratiet vil lægge ryg til et forslag som det, der her foreligger. Det er ryggesløst, når man betænker partiprogram, kongresudtalelser og ikke mindst valgprogrammet. Det er at vende ryggen til de mindre velbærgede, og retsforbundet kan på ingen måde støtte denne omvendte Robin Hood-politik.

Waldorff (VS):

Det lovforslag, vi har fat i her, er jo gyseren fra august-septembersamlingen, da visse hæderlige kræfter helt ind i socialdemokratiet og det radikale venstre sagde fra. Forslaget er selvfølgelig også helt uacceptabelt for VS.

Oprindeligt var dette forslag et forslag om tilskud til isoleringsarbejder. Disse tilskud til ejerboliger har vi kritiseret og stemt imod i flere omgange, fordi vi ved, der sker en kapitalisering af tilskuddene. De forbedringer, der gives statslige tilskud til, forøger husets værdi og giver grundlag for en genbelåning, som kan tages ud til privat forbrug. Samtidig opnår ejerne en besparelseeffekt, som kun kommer ejerne til gode. Det er grunden til, at det i forvejen, altså allerede inden man overhovedet begynder at give tilskud, er ejerne af boliger, der er den gruppe, der er mest motiveret for at foretage isoleringsarbejder.

Endelig har vi kritiseret tilskudsforslagene for, at beskæftigelseseffekten her var mindre, end den ville være i udlejningsejendomme, fordi der er tale om mindre projekter, og disse mindre isoleringsarbejder kan lægge sig i vejen for senere isoleringsarbejder. Det var omkring energibesparelseeffekten.

Omkring beskæftigelseseffekten er der tale om, at det hovedsagelig er mindre håndværksmestre, som får disse arbejder, og de gør ikke det, som egentlig var hensigten med forslaget, nemlig ansætter flere folk og sætter dem i arbejde.

I den ændrede udgave, som lovforslaget nu har som følge af et pres fra de borgerlige partier, er alle de skavanker, som lå i tilskudsforslagene, blevet forstørret. Det tidligere tilskud gøres nu til et fradrag i den skattepligtige indkomst, og det betyder, som hr. Bernhard Baunsgaard understregede i september, at den mest velhavende får et tilskud, som er næsten dobbelt så stort som den mindre velhavendes, den fattiges. Af hver 1.000 kr. vil de mest velhavende få et tilskud på 350 kr. ifølge dette forslag, mens en lavindkomstfamilie vil få et tilskud på 200 kr. for det samme isoleringsarbejde. Det går stik imod det, som alle siger de vil med skattelovgivningen, nemlig fjerne de asociale fradrag. Det går også stik imod det, som man har nedsat et indkomstskatteudvalg til.

Yderligere indfører man her et nyt princip, som hr. Grünbaum har sagt, nemlig

[Waldorff]

princippet om et skattefradrag for forbedringer.

Endelig gælder det også her, ligesom det gælder ved tilskudsforslagene, at hvis der opnås en besparelseeffekt ved et givet isoleringsarbejde, så vil det helt og holdent komme ejerne til gode, og samtidig vil der også her ske en kapitalisering.

Alt i alt må man sige om dette forslag, at det er ikke bare et tilskud til private husejere, det er en foræring, som oven i købet forrenter sig selv adskillige gange.

Om selve forslaget, som det ligger her, skal jeg ikke sige så meget. Det er selvfølgelig rigtigt, at man kræver en forhåndsgodkendelse af de forskellige isoleringsarbejder for på den måde at forsøge at undgå det allerværste fup, men helt undgå det kan man næppe. De »isoleringsarbejder m.v.«, som står i forslaget, betyder formentlig reparationer, som er nødvendiggjort af isoleringsarbejdet, men det vil kunne misbruges. Der vil sikkert ikke gå lang tid, inden vi ser de første eksempler på, at man under dække af et isoleringsarbejde får lagt nye parketgulve og lignende ting.

Om beskæftigelseseffekten. Selv om vi selvfølgelig kan støtte, at der er en overgrænse for fradraget – i det hele taget skulle det ikke have været der – vil det virke sådan, at det især er mindre isoleringsarbejder, man sætter i værk, og der vil igen kunne ske det, at de små arbejder, som altså giver fradrag, vil lægge sig i vejen for senere isoleringsarbejder. Man vil ikke opnå den ønskede energibesparelseeffekt, og det gælder også her, at man ikke vil opnå den beskæftigelseseffekt, som man satser på. Det er trods alt ikke tilfældigt, at folk må vente op til 1 år på at få en håndværksmester til at komme og lave et arbejde; de har simpelt hen travlt, de arbejder både nat og dag, fordi de ikke tør ansætte flere folk.

Omkring den energipolitiske virkning af lovforslaget, som man ville opnå, er det klart erkendt af boligministeriet, at det ikke har den virkning. Den store besparelse lå, før man begyndte at give de her forskellige tilskud, nemlig i 1972-73, og det vil formentlig ikke blive ændret overhovedet ved de nye fradrag, man nu vil indføre.

Ministeren for skatter og afgifter (Kampmann):

Jeg må erkende, at jeg forstår egentlig ikke den hellige forargelse over, at et forslag som dette indgår i forliget. Fordi der står 4 forligspartier bag forliget, er det jo ikke således, at alle 4 forligspartier lige stærkt endosserer de forslag, som indgår i forliget. I den forbindelse er det forkert alene at se på balancen mellem de 3 forslag, som er under behandling eller kommer til behandling – jeg tænker på udstykningsafgiften, isoleringsfradraget og emballageafgiften – al den stund der i augustforliget trods alt indgik elementer af væsentlig større tyngde end disse 3 forslag, herunder det forslag, vi behandler her i dag. Derfor synes jeg, det er helt rimeligt, at det fremgår, som det også har gjort, hvem der særlig føler at have paterniteten til det pågældende forslag. Det er også helt rimeligt, at socialdemokraterne og regeringen anerkender, at det indgår som forligsstof, og at vi naturligvis loyalt opfylder, hvad der indgår i forliget som forligsstof.

Når dette er sagt, er det nødvendigt at korrigere en række nærmest helt vilde betragtninger fra fru Kirsten Jacobsen. Jeg skal ikke komme med sammenligninger fra planteriget, som hr. Hagen Hagensen var inde på det, det må være helt tilstrækkeligt at påpege disse betragtninger uden mere eller mindre abstrakte billeddannelser.

Provenuberegningerne blev kaldt absurde. Fru Kirsten Jacobsen må erkende, at en helt nøjagtig provenuberegning forudsætter en sikker viden om to ting. Den ene er, hvor mange ejere der vil anvende fradraget, den anden er, med hvilke beløb de vil anvende fradraget. Jeg ved ikke, om fru Kirsten Jacobsen er i besiddelse af så betydelige evner, at hun med stor præcision kan nævne de to talstørrelser for mig. Hvis fru Kirsten Jacobsen kan det, skal fru Kirsten Jacobsen få helt nøjagtige provenuberegninger på kroner og øre. Men det ligger i sagens natur, når det er bygget op som et fradrag, at disse to størrelser ikke kan oplyses med 100 pct. præcision. Derfor er vi i en situation, hvor vi må anvende ordene »antagelig«, og »skøn«, og det er jo ganske klart lagt frem, at det er et skønnet grundlag, provenuberegningerne er foretaget på grundlag af. Det kan blive en smule mere end de 200 mill. kr., og det kan blive en smule mindre end de 200 mill. kr. Ingen kan foretage bedre provenuberegninger end dem,

[Ministeren for skatter og afgifter]

der ligger her, og det ansvar må vi tage i forbindelse med vedtagelsen af lovforslaget.

Derefter gjorde fru Kirsten Jacobsen sig skyldig i en direkte forkert udlægning af lovforslaget, idet det ordret blev sagt, at det nærmest skulle være en betingelse for at få de pågældende fradrag, at energikonsulenter har anbefalet dette, og hvis energikonsulenterne ikke anbefaler det, kunne man ikke opnå fradraget. Det er lodret forkert. Det afgørende er, om de pågældende arbejder ligger inden for det område, der er defineret som berettigende til isoleringsfradrag, og gør de det, er der en ret, r-e-t, en ret, til at få et fradrag; gør de det ikke, er der ingen ret. Jeg vil da godt understrege, som hr. Christophersen gjorde det, at det vil være fornuftigt at anvende energikonsulenterne, men kommer sagen til at gå op i en spids, hvor man kan tænke sig, at den pågældende ejer siger: jeg har ret efter loven til at få de pågældende fradrag, og energikonsulenten siger: jeg synes nu, du skulle bruge dine penge på en lidt anden måde også efter loven, så har ejeren ret til at få fradragene, hvis de falder inden for kriteriet, og det var just det modsatte af det, fru Kirsten Jacobsen sagde. Jeg synes sådan set, det er beklageligt, at der på den måde bliver givet forkerte oplysninger her fra folketingets talerstol.

Til hr. Ole Olsen skal jeg sige, at dette lovforslag – og det er ganske nøje præciseret af den socialdemokratiske regering – ikke kommer til at lægge gift for den fradragsreform, som den socialdemokratiske regering har bebudet. Det ligger ganske klart. Det er fremhævet i forhandlingerne, at vi er i gang med disse overvejelser, og det er klart tilkendegivet over for forligspartierne, at det naturligvis ikke bliver dette forslag, der eventuelt vil stille sig hindrende i vejen for en fradragsreform. Der kan komme andre ting, som kan stille sig hindrende i vejen, men det bliver i hvert fald ikke dette forslag, der stiller sig hindrende i vejen for den.

Kirsten Jacobsen (FP):

Man må undre sig lidt over, at skatte- og afgiftsministeren ikke kan forstå, at jeg kalder de provenumæssige beregninger absurde, når skatte- og afgiftsministeren samtidig påstår, at hvis man skulle lave konkrete beregninger, skulle man kende en hel masse ube-

kendte faktorer. Ja men det er jo netop det, der gør, at det er absurd, for hvis man skal lave nogle provenumæssige beregninger på dette forslag, må man gå ud fra, når det er et fradragsforslag, at den maksimale udnyttelse er, at alle 1 million parcelhuse i Danmark benytter forslaget med et fradrag på hver 3.000 kr. Det giver 3 mia kr., og det giver netto et mindre provenu for staten på 1½ mia kr. Det ville være en rigtig og en rimelig provenumæssig beregning, det andet er ikke andet end løse skøn, formodninger og antagelser. For når ministeren samtidig siger – og det siger hr. Christophersen også – at der ingen kvota er, så kan man ikke lave rimelige beregninger uden at tage højde for, hvad der er den optimale, maksimale udnyttelse af dette fradrag.

Jeg kan godt forstå, at hr. Christophersen ikke vil gå ind i en nærmere drøftelse af lovforslaget, for selv om hr. Christophersen havde øvet sig i 3 måneder, ville det ikke lykkes at finde tre fornuftige ord til forsvar for dette forslag. Rønnebærrerne er ikke sure, nej, de er giftige, og det, vi prøver at gøre venstre opmærksom på, er, hvor giftige de er. Man kan dø af dem.

Når vi ikke har stemt for tilskuddene, er det, fordi vi ikke anser den beskæftigelsesfremmende effekt og den isoleringsmæssige effekt for at være af en sådan art, som venstre og de konservative åbenbart har gjort. Venstre og de konservative har selv tvivlet meget stærkt på det, men nu er det altså lige pludselig det, der skal være argumentet. Men hvis man antager, at det er det, der er argumentet, så må hr. Christophersen forklare mig, hvad det er, der gør, at det kan have en større isoleringsmæssig effekt, når man reducerer et tilskud på maksimalt 5.000 kr. til et fradrag på 3.000 kr. Det må hr. Christophersen ærlig talt fortælle mig, for det kan ikke være mere isoleringsfremmende, at man reducerer beløbet. Det kan ikke lade sig gøre, og det er at stikke blå i øjnene på parcelhusejerne at prøve at bilde dem ind, at det her er vældig godt for dem. Alternativet var nemlig, at de havde ret til at få 5.000 kr. i skattefrit tilskud. Så kan man synes om det tilskud eller lade være, men det er det, man har ændret på med dette forslag, og det er dér, venstre og konservative har gjort deres store indsats. Den har de gjort ved at reducere dette tilskud på 5.000 kr., som alle parcel-

[Kirsten Jacobsen]

husejere kunne få inden for det loft, der var lagt, til et tilskud, som vel reelt betyder 1.500 kr. eller sådan noget. Derfor er det, jeg vil have, man skal sætte en ægte varebetegnelse på dette forslag, man skal ikke prøve på at fortælle folk, at det er noget andet.

Forslaget er desforuden teknisk så dårligt lavet, at det trods er enhver beskrivelse, og jeg er glad for, at der i hvert fald er nogle, både i den socialdemokratiske og i den radikale gruppe, som ikke synes, at det her er de vises sten.

Christoffersen (V):

Det virker på mig, som om fru Kirsten Jacobsen har fået fat på nogle af disse giftige rønnebær.

Jeg vil godt allerførst sige, at det undrer mig meget, at fru Kirsten Jacobsen vil stå her og tale om vanskelige og uklare provenumæssige beregninger. I betragtning af, hvad vi i de sidste 4 år er blevet præsenteret for fra fremskridtspartiets side, når det drejer sig om provenumæssige beregninger, så synes jeg, fremskridtspartiets ordfører skulle være noget mere tilbageholdende. Vi er jo blevet præsenteret for de mærkeligste regnestykker, der har skullet bevise de mærkeligste ting, aldeles uholdbare beregninger. Derfor synes jeg, at fru Kirsten Jacobsen i stedet for skulle koncentrere sig om dette forslags indhold.

Om selve provenuet vil jeg i øvrigt godt sige, at det er ikke noget, som man er helt uvidende om. Vi har erfaringer fra de tidligere tilskudsordninger. Man ved i boligministeriet stort set, hvor mange der har søgt, og det drejede sig sidste år, efter hvad jeg kan forstå, om omtrent det samme antal husejere, som man her opererer med. Derfor synes jeg, at det provenumæssige regnestykke, der er udført, virker ganske pålideligt på grundlag af de erfaringer, man allerede har gjort med tilskudsordningerne.

Så er der spørgsmålet, om denne ordning er mere isoleringsfremmende. Fru Kirsten Jacobsen sagde, at det var sådan, at hvis man havde beholdt tilskudsordningen, kunne alle have fået 5.000 kr. skattefrit. Det er overhovedet ikke rigtigt, men det var den opfattelse, fru Kirsten Jacobsen ønskede skulle forplante sig. Det er overhovedet ikke rigtigt. Det, der har været diskuteret, er, hvordan man skulle anvende 200 mill. kr. Skulle man

anvende dem i form af en tilskudsordning, som kunne komme nogle forholdsvis få husejere til glæde, eller skulle man forsøge at udbrede ordningen, så den kunne omfatte nogle flere, mod at folk selv ydede et større bidrag? Efter vores opfattelse er den sidste løsning mere fornuftig, og hvis fru Kirsten Jacobsen er interesseret i argumentet, vil jeg lige afslutningsvis sige, at dette betyder, at der er et større antal huse, der får mulighed for at få gennemført de grundlæggende isoleringsmæssige forbedringer, der er brug for.

Hagen Hagensen (KF):

Kun om nogle enkelte ting af dem, der har været fremme.

Hr. Arne Bjerregaard var ikke særlig glad for dette og udtrykte sig på en måde, så man skulle tro, han ikke havde læst, hvad lovforslaget går ud på, idet han gav sig til at spørge, om det nu det ene år skulle være den nordlige del af Jylland, der skulle have retten til at få fradrag, og det det andet år skulle være noget andet. Ja men det er således, at der i dette forslag ikke er lagt noget loft. Det er også derfor, de beregninger, der følger det, kun kan være så skønsmæssige, som de er. Der er en ret for alle, der kan opfylde de krav, der stilles, til at få dette fradrag.

Så vil jeg godt om fradragets virkning have lov til at sige, at der tales fra flere ordføreres side om, at der gives mere til dem, der er mere velbærgede, end til dem, der ikke er det. Ja men vi kan blive ved med at drøfte fra nu af og døgnet til ende, hvilke kroner det er, man giver ud til hvad, om det er de første kroner, man får, man betaler skat af, eller det er de sidste, eller det er på en anden måde. Jeg synes, det er en helt forkert betragtning at komme ind på.

Men må jeg så sige til hr. Arne Bjerregaard i øvrigt, at jeg forstår ikke helt, at han ikke slutter op om dette, for hvis jeg husker ret fra de drøftelser, der var i august, ville hans parti dog vist gerne have været med i det fælles oplæg, der kom fra venstre og os. Det synes at være glemt, men undertiden kan hukommelsen jo være kort.

Til fru Kirsten Jacobsen, der desværre nu ikke er i salen, vil jeg blot sige, at man skal nu ikke bruge sin tunge på den måde, som hun har gjort i dag, og stå og basunere ud, at alle kunne få tilskud, og derfor er det, der

[Hagen Hagensen]

kommer frem her, dårligere, når hun så føjer til, stille og svagt – og det er jo sjældent, hun bruger sin stemme på den måde – »inden for det loft, der var givet for tilskuddet«. Det var det, der skulle have været hørt, men det interesserede ikke. Det var det andet, der skulle ud, og så brugte man altså den skarphed, man nu har, til at sige det, og engleblidt føjede man det andet til.

Må jeg blot ønske – og det må man vel have lov til at gøre – for fru Kirsten Jacobsen, at hun, der kaldte rønnebærrerne for giftige, ikke kommer til at nå dem. Jeg sagde, at de var sure, og at hun ikke kunne nå dem. Jeg håber, hun aldrig kommer til at nå dem, for tænk, hvis hun kom til at spise dem, hvad skete der så ikke? Dertil sætter jeg for stor pris på hende alligevel.

Ole Olsen (SF):

Nu hørte vi hr. Hagen Hagensen forsvarer sit barn, og jeg forstår godt, han er stolt af det barn. Det er en af de konservatives triumfer, det de har fået igennem her, så jeg må da ønske hjertelig til lykke, selv om det fra mit synspunkt er noget møg, der er lavet.

Jeg synes nok, at hr. Hagen Hagensen gik for vidt i stoltheden over sit barn ved at sige, at man kan diskutere, hvem der får gavn af fradraget. Det mener jeg sådan set er indiskutabelt. Det har hr. Bernhard Baunsgaard og hr. Grünbaum for ofte fra denne talerstol belyst. Jeg mener også selv, jeg har givet mit beskedne bidrag til at belyse det.

Jeg bemærkede med interesse, at det var hr. Niels Helveg Petersen, der var ordfører for det radikale venstre i dag. Det er jo interessant. Jeg skal ikke gå for dybt i spekulationer over, hvad det skyldes, at det ikke er den sædvanlige ordfører, hr. Bernhard Baunsgaard, der er oppe i dag. Jeg er ked af det, men det må jo blive det radikale venstres sag.

Jeg bemærkede med interesse, at både hr. Niels Helveg Petersen og skatte- og afgiftsministeren næsten aflagde ed på, at der ikke var lagt gift for en fradragsreform med det her, og midt i sorgen skal jeg da gerne ytre min glæde over, at ministeren og den radikale ordfører siger, at det er der ikke. Jeg vil da godt igen komme med en invitation til, at de partier, som mener, de er ansvarlige i den retning, tager initiativ til at komme med en

skattereform, en fradragsreform, og jeg håber virkelig inderst inde ikke, at dette forslag lægger gift for den. Jeg har svært ved at se, hvordan det ikke gør det. Man binder sig i en 3 års periode, men påstår alligevel, at der ikke er lagt gift for en reform. Jeg synes, det er svært at se. Vi accepterer de to's ord for, at det er der ikke, og lad os så se at komme i gang med den skatte- og afgiftsreform!

Jeg synes nok, der har været en interessant debat om det provenumæssige. I betragtning af, at vi for nylig ikke rigtig kunne finde ud af et andet forslag, som den ene dag kostede 800 mill. kr. og den næste dag 200 mill. kr., er der ikke nogen mystik i, at man ikke mener, det er særlig vanskeligt at finde ud af provenuet af dette her. Men hvis jeg erindrer debatten i udvalget ret, så var socialdemokratiets indstilling, at de 200 mill. kr. var et maksimum, mens de borgerlige partier, hvis livret det var, sagde at det var et eller andet mere eller mindre løst skøn. Det var interessant at få belyst heroppe i dag af skatte- og afgiftsministeren, om de 200 mill. kr. var et maksimum for dette, eller det var bare et eller andet mærkeligt skøn, som man kunne overskride; det kunne godt f. eks. blive 1 mia kr. i stedet for. Det vil jeg virkelig meget gerne vide. Altså må jeg spørge skatte- og afgiftsministeren: er det et maksimum, eller er det bare et løst skøn?

Jeg er nødsaget til lige til hr. Waldorff at sige, at VS påstår, at dette forrenter sig selv. Dette er ubevist, og jeg mener, at vi virkelig skal grave i det. Jeg har set den røde lampe, men jeg synes, det var så vigtigt, at jeg lige måtte sige, at det er ganske ubevist, at den slags tilskud eller fradrag forrenter sig selv; det kræver dokumentation fra denne talerstol at fremføre den slags påstande.

Niels Helveg Petersen (RV):

Jeg vil gerne først sige, at da jeg hørte hr. Arne Bjerregaard, troede jeg næsten ikke mine egne øren, når man tænker på, at hr. Arne Bjerregaard har været med til at foreslå en sådan ordning direkte under augustforhandlingerne.

Ud fra skattemæssige synspunkter er dette forslag ikke vor livret. Det har at gøre med hele det syn, vi har på fradragene og deres virkninger i skattelovgivningen, men jeg øn-

[Niels Helveg Petersen]

sker alligevel at slå et par ting fast, inden man overdramatiserer dette forslag.

For det første er der tale om et overmåde beskedent provenutab. Det nøjagtige provenutab vil man ikke kende, før man har kunnet se, hvor mange husejere der benytter sig af tilbuddet, men jeg har meget svært ved at tro, at antallet af husejere vil være så stort, at den provenuramme, der er lagt om forslaget, ikke skulle kunne holde.

For det andet vil jeg også gerne slå fast, at dette forslag opfylder to gode formål, dels at bidrage til øget isolering, i dette tilfælde af ejerboliger, dels at skabe øget beskæftigelse ved isoleringsarbejder. At forslaget vil opfylde begge disse formål, anser jeg for at være helt ubestrideligt, og derfor kan det radikale venstre, på trods af at vi ud fra skattemæssige synspunkter ikke bryder os om den teknik, der anvendes for at opfylde formålene, støtte forslaget. Vi finder, at de formål, der opfyldes ved forslaget, trods alt må have overvægt.

Arne Bjerregaard (KrF):

Jeg må nok gøre afbigt for tidligere udtalelser, hvis det, jeg senere har hørt, er rigtigt, og erkende, at jeg har misforstået lovforslaget, men jeg kan ikke erkende over for Hagen Hagensen, at min hukommelse ikke slår til. Jeg husker udmærket forligsforhandlingerne. Jeg husker udmærket socialdemokratiets gentagne forsikringer om, at det kun er 200 mill. kr., det drejer sig om, det er et maksimumsbeløb. Når man så læser i bemærkningerne til forslaget, at det forudsættes ikke at koste mere end 200 mill. kr. på årsbasis, så går man virkelig ud fra, at det er en maksimumsgrænse, man har sat, og på en eller anden måde måtte man finde ud af at begrænse det til dette. Men hvis dette ikke er meningen, hvis man vil bruge denne milliard, som det vil koste over 3 år, er vi fuldstændig enige i forslaget, vel at mærke, hvis vi kan få noget at vide om, hvad der kommer ind under dette forslag med hensyn til isolering. Hvad er det for områder? Hvor bredt skal det være osv.? Det må vi vel få en klarere formulering af.

Men summa summarum er der ingen begrænsninger, påstås det nu fra flere forskellige sider, og så er lovforslaget noget helt an-

det, så siger jeg da tak på husejernes vegne for den milliard eller mere, man bevilger.

Ministeren for skatter og afgifter (Kampmann):

Det er jo lidt vanskeligt at genreplicere, som det vist hedder på nudansk, til fru Kirsten Jacobsens indlæg, idet det var båret af den strategi, at først går man to gange på talerstolen og afleverer en svada, og derefter forlader man salen, formentlig til noget, der er vigtigere end at fortsætte denne diskussion.

Derfor skal jeg gå videre til hr. Arne Bjerregaard og hr. Bollmann, idet det er min bestemte opfattelse, at det, der er afgørende for de to ordføreres stillingtagen til forslaget, vel nærmest er, om man er med i forliget, eller man ikke er med i forliget. Havde man været med i forliget, havde man måske også nok kunnet finde ud af nogle af de problemer, som man nu rejser, fordi man ikke er med i forliget.

Hr. Ole Olsen spurgte meget præcist, om de 200 mill. kr. årlig er et maksimum eller et løst skøn. Det kan jeg svare helt nøjagtigt på: det er hverken et maksimum eller et løst skøn.

Kaj Hansen (DKP):

Jeg synes ikke, at ministeren kan klare sig med sådan en Storm P-udtalelse. Jeg har sidet og lyttet meget intenst også for at blive klar over, hvad der ville ske, hvis en hel del husejere søger og beløbet kommer op over de 200 mill. kr. Hvor langt op over det skal det, før man siger, at nu er der ikke flere penge til rådighed? Derfor kan ministeren ikke klare sig med at sige, at det er hverken et maksimum eller et skøn. Lad os nu få tingene frem. Det har både folketetinget og offentligheden krav på.

(Kort bemærkning).

Arne Bjerregaard (KrF):

Det var sådan set om det samme. Jeg synes ikke, at ministeren skal slippe med slig arrogant bemærkning, at det hverken er et maksimum eller et skøn. Vi må vide: hvis man nu det første år kommer til at bruge 500 mill. kr., vil man så være med til at bruge 500 mill. kr. det næste år? Når man siger, at der ikke er noget loft over, må vi virkelig vide,

[Arne Bjerregaard]

hvad forslaget i realiteten indeholder. Man kan ikke, jeg havde nær sagt drive gæk med os på den måde og så bare beskyldte os for, fordi vi ikke er med i et forlig, ikke at være positive over for forligsstof. Vel er vi positive, hvis vi kan få ordentlig besked om, hvad det er, man vil med slige lovforslag.

(Kort bemærkning).

Ole Olsen (SF):

Jeg tror, jeg har opfattet skatte- og afgiftsministerens svar meget koncist, at det hverken var et løst skøn eller et maksimum. Jeg hørte også hr. Christophersen sige, at det var et temmelig nøjagtigt skøn.

Nu vil jeg ikke lade hr. Christophersen tale på skatte- og afgiftsministerens vegne. Jeg er nødsaget til at spørge skatte- og afgiftsministeren: hvad er de 200 mill. kr., hvis det hverken er et maksimum eller et løst skøn? I statistik snakker man om estimate, altså et skøn. Man taler også tit om noget, der hedder »guestimate«, altså at man gætter sig til det. Jeg vil gerne vide, hvordan man er kommet frem til – jeg var lige ved at sige noget grimt – de 200 mill. kr. Det er altså ikke noget maksimum, og det er ikke noget løst skøn. Jeg vil gerne vide, hvad de 200 mill. kr. er for noget, og hvordan man er kommet til det. Forhandlingerne forstod jeg, det er i orden, men hvordan skønnet er blevet godt og nøjagtigt, som hr. Christophersen sagde, vil jeg meget gerne have en uddybning af heroppefra. Det drejer sig trods alt om penge, vi skal bevilge. Jeg vil gerne vide: hvordan er man kommet frem til 200 mill. kr.?

Arentoft (FP):

Skatte- og afgiftsministeren havde et meget skarpt angreb på vores boligpolitiske ordfører, fru Kirsten Jacobsen, idet han sagde, at ordføreren havde afleveret en svada og derefter forladt salen. Det måtte nok være noget meget vigtigt, der havde afholdt hende fra at være til stede. Jeg vil gerne til ministerens orientering sige, at der i øjeblikket pågår et meget vigtigt samråd med boligministeren i boligudvalget, og derfor er vores boligpolitiske ordfører til stede i boligudvalget.

Ministeren for skatter og afgifter (Kampmann):

Må jeg sige til hr. Arentoft, at jeg tror sådan set ikke, at min kritik var ude af forhold til det indlæg, fru Kirsten Jacobsen afleverede ved to lejligheder.

Må jeg derefter sige til hr. Ole Olsen, at beløbet 200 mill. kr. årlig skal ses over en 3-årig periode 1978, 1979 og 1980. Det vil sige – og det kan vi formentlig være enige om – at det svarer til ca. 600 mill. kr. over en 3-årig periode. Det, der er noget af problemet, er, i hvilket tidsrum fradragsretten bliver udnyttet. Det er jo begrænset, hvor meget mulighed der er for udnyttelse, al den stund der står, at en ejer kan gøre det én gang inden for den 3-årige periode. Det vil sige, at vi ikke har nogen sikker viden om, hvorvidt han gør det i 1978, 1979 eller i 1980. Det er sådan set heller ikke det afgørende. Det afgørende er, at aktionen sker inden for den 3-årige periode, hvori der er disponeret med et beløb på 600 mill. kr. Det er altså det ene loft, at man kun kan gøre det én gang inden for en 3-årig periode, inden for 600 mill. kr.

Derudover tør jeg nok sige, at der er lofter både i det absolutte beløb – der er overgrænsen, nemlig de 6.000 kr. som regningsbeløb – og i procentsatsen, de 50 pct.

Så må jeg endelig sige, at når vi skal frem til den sidste, lidt ukendte variabel, for nu at tage det statistiske skøn, så ligger den naturligtvis i, at vi ikke har nogen helt sikker viden om, hvor mange ejere i det hele taget der vil anvende den formentlig da indførte fradragsret pr. 1. januar. På den anden side har vi nu også noget, der kan begrunde dette skøn, idet man har haft tilskudsordninger, og man har kunnet se, hvilken tilslutning disse tilskudsordninger har haft. Det er vel ikke helt forkert at antage, at nogle af de erfaringer, man har fra tilskudsordningerne, kan overføres til denne fradragsordning pr. 1. januar 1978, og det er basis for det skøn, som altså ikke er et løst skøn, men dog et skøn, præcis som jeg svarede i næstsidste omgang.

(Kort bemærkning).

Arne Bjerregaard (KrF):

Jeg vil gerne have ministeren til klart at sige, når nu ordet 600 mill. kr. bliver nævnt som loft: er 600 mill. kr. så et loft, eller vil man være med til at gå ud over dette beløb,

[Arne Bjerregaard]

hvis der er flere, der søger? Det må da være let at svare på.

Ministeren for skatter og afgifter (Kampmann):

Der er som allerede sagt ingen kvotabegrænsning i dette forslag. De begrænsninger, der er i henseende til fradragsrettens udnyttelse, ligger i forslaget klart og tydeligt.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Erlendsson):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til skatte- og afgiftsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

8) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring af merværdiafgiftsloven. (Ændringer som følge af EFs 6. momsdirektiv).

(Lovforslag nr. L 98. Fremsat 17/11 77).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Bakholt (S):

Da mit partis ordfører i den foreliggende sag, hr. Camre, ikke kan være til stede i dag, skal jeg på socialdemokratiets vegne fremsætte vore synspunkter på det foreliggende lovforslag.

Lovforslaget er en ændring, der følger af EFs 6. momsdirektiv af den 17. maj 1977 om harmonisering af medlemslandenes omsætningsafgifter. Der er altså tale om en EF-følgelovgivning, som vi efter vort medlemskab af EF er forpligtet til at gennemføre.

Sagt i korthed er formålet med 6. momsdirektiv, at samtlige medlemslande merværdiafgiftsbeskatter det samme varesortiment og det samme tjenesteydelsesområde.

For så vidt angår vareområdet, er momsafgiften i forvejen generel, mens det ikke er tilfældet for tjenesteydelserne. Da det ikke er muligt at opregne samtlige beskattede tjenesteydelser, indeholder lovforslaget bestemmelser om de tjenesteydelsesområder, som er undtaget fra afgiftspligten. Det drejer sig først og fremmest om hospitalsbehandling og anden sundhedsvirksomhed, social forsyning og bistand, herunder dag- og døgninstitutioner, uanset om disse er private eller offentlige, skole- og undervisningsområdet, kulturelle aktiviteter, dog ikke radio- og fjernsynsudsendelser, teater- og biografforestillinger og koncerter o. lign. Undtaget er endvidere sportsaktiviteter og sportsarrangementer, mens undtagelse ikke gælder for motorløb og arrangementer, hvori der deltager professionelle sports- og idrætsudøvere. Personbefordring er undtaget og ligeledes postvæsenets tjenesteydelser; telekommunikation og pakkepost er dog afgiftspligtig. Udlejning, bortforpagtning og administration af fast ejendom er afgiftsfrataget, mens udlejning af værelser i hoteller, gæstgiverier, moteller o. lign. og udlejning af værelser i virksomheder, der er udlejet for et kortere tidsrum end 1 måned, og udlejning af camping, parkering og reklameplads er afgiftspligtig. Forsikringsvirksomhed, bank- og finansieringsvirksomhed, lotterier, forfatter- og komponistvirksomhed samt anden kunstnerisk virksomhed, advokatvirksomhed, rejsebureauvirksomhed og turistkontorers oplysnings- og informationsvirksomhed er ligeledes frataget, og endelig er tjenesteydelser udøvet af bedemænd m. fl. i direkte tilknytning til bisættelser frataget.

De tjenesteydelser, der i modsætning til i dag vil blive afgiftspligtige efter den foreliggende lovgivning, er en del af de ydelser, der udføres af arkitekter, ingeniører og landinspektører, edb-bureauer og marketenderier.

Endvidere vil agentvirksomhed, artist-, billet-, vagt- og vikarbureau-tjenesteydelser, ejendomsmæglere og ejendomshandlere, engageringskontorer, impresariovirksomhed og undervisning af erhvervsmæssig karakter såsom danseskoler, køre-, flyve- og sejlskoler, maskinskrivning, bogføring, strikke-, væve- og broderi- samt rideskoler, musikundervisning, porcelænsmalning, tegning, maling og bridgeundervisning være afgiftspligtig.

Endvidere vil havne- og rationaliseringsvirksomheder, revision, varemesser o. lign.